

Rybáře – nejstarší část města

Podíváme-li se na mapu města Hodonína z roku 1827 a porovnáme-li ji se současností, na první pohled nás upoutá nejen rozdíl ve velikosti města, ale i směr, kam se město později rozvíjelo. V první polovině devatenáctého století bylo náměstí s kostelem téměř uprostřed města. Na jih od náměstí stálo Židovské městečko, odtud směrem k Nesytu byla Lesní správa s dvorem Švejčárnou a místo hradu už byla tabáková továrna. Na západ končila zástavba v místech pozdějšího cukrovaru za od roku 1830 nově budovanou Pančavou, na severu končilo město zhruba v úrovni dnešní Galerie výtvarných umění a na severovýchodě kousek od souběhu tehdejších ulic Rohatecké a Ratíškovské, dnes Štefánikovy a Měšťanské. Kruh na jihovýchodní straně uzavírala zřejmě nejstarší část našeho města, Rybáře.

Okolo roku 1800 měly Rybáře podobný půdorys jako dnes a tvořily poměrně velkou a důležitou část Hodonína. Dlouhodobý předpoklad, že v těchto místech stojící rybářská osada byla zřejmě předchůdcem našeho města, se potvrdil v roce 2009. Při zemních pracích, které v Rybářích probíhaly, bylo objeveno značné množství významných nálezů. Archeolog Masarykova muzea F. Kostrouch na webu muzea uvádí: „Po zániku Velkomoravské říše a ovládnutí Moravy českými Přemyslovci zde byl vybudován pohraniční hrad Hodonín s předhradím. Předhradí, dosud jen hypoteticky kladeno do prostoru Rybář a sousedního Starého města (dnešní nám. Osvobození), bylo teprve v závěru loňského roku (2009, pozn. A. K.) doloženo i přímo, a to na základě archeologických pramenů.“

Přes Rybáře vedla dlouho jediná cesta, kterou bylo možné cestovat z Moravy do Uher. Současná přímá cesta byla zřízena až v roce 1887, do té doby se jezdilo poměrně složitě, most na ulici Jánošíkově tehdy ještě neexistoval. Nejprve se jelo Mlýnskou ulicí přes most u mlýna, odtud do Rybář k říčnímu převozu, který byl před Rybářským jezem, a až poté Štepanicemi k Holíči.

O říčním převozu v Rybářích najdeme zmínku třeba v Pamětní knize města Hodonína, psané primátorem a kronikářem J. Kleinem. Při návštěvě císaře Leopolda I. v Hodoníně je jeho odjezd z města v roce 1691 popsán takto: „Na druhý den, jenž bylo 8. Juny okolo 6 hodiny ze zámku Jeho Milost Císařská spolu s císařovnou v komorníku sedíce vzadu, císařovna napřed, a římský král, který v jiném komorníku jsouce před císařem, skrze Rybáře k přivozu jeli, sprovázením jedné companie rejtarů, kdežto Jeho Milost Císařská s císařovnou, synem Josefem a dcerou starší na jednu kocábku s zeleným mezulánem obtaženů, svedeni byli spolu i ze všemi hoffdámami.“ Pro úplnost snad pár vysvětlení: v komorníku sedíce = v kočáře, kocábka zeleným mezulánem potažená = loďka potažená zeleným mušelínem a hoffdámky = dvorní dámy.

Řeka Morava vytvářela původně z Rybář a z Hodonínského hradu jakýsi ostrov. Regulací Moravy a dalšími zemními úpravami byl k velké lítosti milovníků koupání zrušen i Rubanický jez. Z jižního ramena tak vznikla vodní nádrž zvaná Lavor, končící dnes za městským koupalištěm. Rybáře se v pozdější době ještě více přiblížily k náměstí, k Velkým Rybářům, tedy dnešní ulici Rybářské spolu s Nábřežím a se Zelničkami přibýly Malé Rybáře, což byla ulice Jánošíkova a Nová. K Rybářům těsně přiléhaly jímky na ryby, zvané halťře, které stávaly v místech dnešního stadionu Sokola až do roku 1929, kdy byly před výstavbou stadionu zasypány.

Obyvatelé Rybář se neživili pouze rybolovem, byly zde zastoupeny různé profese a řemesla, stejně jako na vesnicích všude jinde. Ve Slovácce z roku 1908 můžeme číst inzerát: „Největší úspěch! Josef Zach, Pekárna Hodonín, Rybáře. Speciální výroba preclíků a pravé fíkové kávy. Četná dobrozdání též od prvních lékařských autorit university vídeňské. Všechno pečivo, jakož i chléb co do výživnosti i chuti nejlepší.“

Rubanickým jezem tekla voda jižního ramena Moravy

Rybník Lavor, Rubanický jez byl v místech levé části snímku

Dlouho si Rybáře zachovávaly spíše vesnický charakter

Většina domů Rybář dnes už prošla rekonstrukcí

V minulosti běžný obrázek, Rybáře a rybářské sítě

Cesta do Rybář od jezu v padesátých letech